

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/81/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814010053
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Janík
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3814010053.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Janíka a sudcov JUDr. Petra Tótha a JUDr. Ondreja Samaša v trestnej veci proti obžalovanému Z. X. pre zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. prejednal na verejnom zasadnutí dňa 12. novembra 2014 odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza v neprospech obžalovaného Z. X. proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 7. apríla 2014, sp. zn. 1T/14/2014 a takto

o r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. sa v napadnutom rozsudku zrušuje celý výrok o uloženom treste odňatia slobody, vrátane uloženia obmedzení, ako aj výrok o uložení skoršieho rozsudku.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný Z. X. odsudzuje podľa § 323 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 51 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody s probačným dohľadom vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 51 ods. 2 Tr. zák. sa obžalovanému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienčne odkladá na skúšobnú dobu s probačným dohľadom vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zároveň zrušuje výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/217/2013, zo dňa 25.11.2013, ktorý obžalovaný prevzal dňa 03.12.2013, nadobudol právoplatnosť dňa 12.12.2013, ako aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. obžalovanému sa ukladá obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas plynutia skúšobnej doby.

Podľa § 51 ods. 4 písm. e/ Tr. zák. obžalovanému sa ukladá povinnosť spočívajúca v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenému L. I., nar. XX.XX.XXXX, za svoje protiprávne konanie.

Výrok o uloženom ochrannom opatrení ostáva týmto zrušením nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 7. apríla 2014, sp. zn. 1T/14/2014 bol obžalovaný Z. X. uznaný za vinného zo zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 8. novembra 2013 o 02.31 hod. pred pohostinstvom NONSTOP na námestí Z. v K., okres B., napadol člena hliadky Mestskej polície Handlová poškodeného L. I. tak, že keď príslušníci Mestskej polície Handlová predvádzali účastníkov bitky k služobnému motorovému vozidlu, pri nastupovaní

poškodeného L. I. do služobného vozidla na miesto spolujazdca obžalovaný úmyselne vrazil do pootvorených predných dverí služobného motorového vozidla, ktoré narazili poškodenému do tváre a spôsobili mu zranenie - zlomeninu nosovej kosti bez posunu s tržnou ranou, čo si vyžiadalo narušenie obvyklého spôsobu života v trvaní desať dní.

Za tento zločin bol obžalovaný Z. X. odsúdený podľa § 323 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1, § 41 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák., § 51 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody s probačným dohľadom vo výmere 3 roky, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 51 ods. 2 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom na 5 rokov.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. okresný súd zároveň zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/217/2013, zo dňa 25.11.2013, ktorý obžalovaný prevzal dňa 03.12.2013 a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.12.2013, ako aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. bolo obžalovanému uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. okresný súd uložil obžalovanému obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas plynutia skúšobnej doby.

Podľa § 51 ods. 4 písm. e/ Tr. zák. bola obžalovanému uložená povinnosť spočívajúca v príkaze písomne sa ospravedlniť poškodenému L. I., nar. XX.XX.XXXX, za svoje protiprávne konanie.

Citovaný rozsudok okresného súdu nenadobudol právoplatnosť, pretože ho v zákonnej 15 - dňovej lehote včas podaným odvolaním napadla prokurátorka v neprospech obžalovaného Z. X.. Prokurátorka v písomných dôvodoch odvolania podaného v neprospech obžalovaného namietala správnosť napadnutého rozsudku len vo výrokoch o uloženom treste odňatia slobody u obžalovaného Z. X.. Podľa jej názoru okresný súd pochybil, pokiaľ obžalovanému s použitím § 39 ods. 1 Tr. zák. mimoriadne znížil trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby napriek tomu, že na taký postup neboli splnené zákonné podmienky. Namietala správnosť postupu okresného súdu, keď mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody odôvodnil s poukazom na skutočnosť, že obžalovaný urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napriek tomu, že priznanie obžalovaného k trestnému činu a jeho oľutovanie nepredstavuje žiadnu mimoriadnu okolnosť, ktorá by v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. odôvodňovala zníženie trestu pod dolnú hranicu zákonnej trestnej sadzby. Táto má len a výhradne povahu poľahčujúcej okolnosti, na ktorú je potrebné v zmysle § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadať pri určovaní druhu trestu a jeho výmery. V posudzovanej veci vo vzťahu k obžalovanému neboli podľa názoru prokurátorky zistené žiadne výnimočné okolnosti prípadu alebo mimoriadne pomery páchatela, ktoré by vyznievali v jeho prospech a ktoré by mali význam pre mimoriadne zníženie trestu. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhla, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil vo výrokoch o treste odňatia slobody a aby sám rozhodol tak, že uloží obžalovanému Z. X. nepodmienečný trest odňatia slobody podľa § 323 ods. 2, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 38 ods. 2 s poukazom na § 36 písm. l/, § 37 písm. h/ Tr. zák. so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd na podklade podaného odvolania, ktoré mu spolu so spisom bolo predložené dňa 19. júna 2014, na verejnom zasadnutí postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť len napadnutých výrokov rozsudku o treste odňatia slobody u obžalovaného Z. X., ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie prokurátorky podané v neprospech obžalovaného je dôvodné. Nezistil pritom chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že okresný súd pri ukladaní trestu odňatia slobody obžalovanému Z. X. postupoval v rozpore so zákonom. Obžalovanému totiž mimoriadne znížil trest odňatia slobody s použitím § 39 ods. 1 Tr. zák., hoci na postup predpokladaný v citovanom zákonom ustanovení neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. môže súd páchatelovi znížiť (uložiť) trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Zo znenia citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že hoci neviaže jeho aplikáciu na „výnimočné“ okolnosti prípadu, ani na „mimoriadne“ pomery páchatela, už z názvu ustanovenia § 39 Tr. zák. a jeho výkladu vyplýva, že ide o mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody a nie o pravidelný postup súdu. Z uvedeného dôvodu sa použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami, ale súd môže pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu len za existencie takých okolností alebo pomerov, ktoré sa u trestných činov a ich páchatelov bežne nevyskytujú a ktoré je možné vyhodnotiť v prospech páchatelov. Práve táto ich výnimočnosť alebo neštandardnosť objektívne spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatela neprimerane prísny a na dosiahnutie účelu trestu by postačoval aj trest kratšieho trvania. Pri rešpektovaní zásady adekvátnosti trestu s prihliadnutím na povahu, závažnosť činu a osobu páchatela preto Trestný zákon umožňuje súdu na túto situáciu reagovať možnosťou mimoriadneho zníženia trestu aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, pričom je dôležité, aby súd jeho uplatnenie vždy argumentačne odôvodnil takým spôsobom, aby nevznikli žiadne pochybnosti o oprávnenosti použitia tohto ustanovenia. V posudzovanej veci však okresný súd takto nepostupoval, keďže vo vzťahu k obžalovanému Z. neuviedol žiadnu bežne sa nevyskytujúcu (výnimočnú) okolnosť prípadu (resp. viacero takých okolností) alebo také (mimoriadne) pomery páchatela, ktoré by vyznievali v jeho prospech a ktoré by mali význam pre mimoriadne zníženie trestu. V tomto smere sa okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku obmedzil na všeobecné konštatovania zdôrazňujúce priznanie obžalovaného, ktoré bez existencie iných okolností prípadu, malo byť kľúčovou skutočnosťou, pre ktorú považoval použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom za neprimerane prísne. Pritom mimoriadne zníženie trestu oprel aj o okolnosti, ktoré sú v neprospech obžalovaného a navyše za okolností, ktoré odôvodnili u neho použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 323 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (spáchanie činu aj spôsobením ublíženia na zdraví) a ktoré nielen zvyrazňujú nesprávnosť jeho postupu pri aplikácii § 39 ods. 1 Tr. zák., ale takýto postup pre vyššiu závažnosť spáchaného trestného činu vyplývajúcu práve z hľadiska hodnotenia povahy a charakteru týchto okolností v posudzovanej veci aj vylučujú.

Pokiaľ ide o okolnosti prípadu, ktoré by boli tak pozoruhodné, že by boli dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., tieto u obžalovaného nie sú dané. Okolnosťami prípadu z hľadiska použitia § 39 ods. 1 Tr. zák. sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možností nápravy páchatela. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno tiež odôvodniť i okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu, pričom medzi takéto skutočnosti by bolo možné zaradiť napr. spáchanie trestného činu pod tlakom závislosti alebo podriadenosti, spáchanie trestného činu pod vplyvom hrozby alebo nátlaku, či pod vplyvom ťaživých rodinných pomerov, ktoré si páchatel nezavinil sám. Za okolnosti prípadu, ktoré by si zasluhovali osobitnú pozornosť a ktoré by umožňovali aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., možno teda v niektorých prípadoch považovať aj viac významných poľahčujúcich okolností, medzi nimi z hľadiska možnosti nápravy páchatela aj jeho priznanie sa k trestnému činu a jeho úprimné oľutovanie, pritom pri nedostatku priťažujúcich okolností a najmä za predpokladu, že nie sú dané okolnosti, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby a pokiaľ táto bola v konkrétnom prípade aj použitá. Aj Trestný zákon účinný od 1.1.2006 z hľadiska konštantnej rozhodovacej praxe súdov naďalej vychádza zo zásady, že mimoriadne znížiť trest z dôvodov okolností prípadu pod dolnú hranicu prípustnej trestnej sadzby zvýšenej na základe okolnosti, ktorá to podmieňuje, je vylúčené.

V posudzovanej veci obžalovaný navyše spáchal trestný čin závažnejším spôsobom konania, teda za okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby a vyjadrujúcej tak z hľadiska hodnotenia jej povahy a charakteru vyššiu závažnosť trestného činu a právoplatným výrokom o vine ho okresný súd uznal za vinného zo spáchania zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.. Samotná okolnosť, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom v rámci vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sa priznal k trestnému činu a oľutoval jeho spáchanie, nemohla byť preto dôvodom na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.. Prokurátorka v písomnom odôvodnení odvolania v tomto smere dôvodne poukázala na to, že priznanie obžalovaného k trestnému činu a jeho oľutovanie nepredstavuje žiadnu mimoriadnu

okolnosť, ktorá by v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. odôvodňovala zníženie trestu pod dolnú hranicu zákonnej trestnej sadzby. Táto okolnosť sama osebe má len povahu poľahčujúcej okolnosti, na ktorú je potrebné v zmysle § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadať pri určovaní druhu trestu a jeho výmery a v prípade absencie konkrétne vymedzených okolností prípadu, resp. mimoriadnych pomerov páchatel'a zákon vylučuje, aby sa obžalovanému postupom podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. mimoriadne znížil trest odňatia slobody len na základe okolnosti, že sa obžalovaný k činu priznal a tento oľutoval. Výhoda zníženia trestu (aj to len v miere obmedzenej ustanovením § 39 ods. 4 Tr. zák.) nie je obžalovanému, ktorý sa k činu priznal, upretá, avšak v takom prípade musia byť zároveň splnené podmienky konania o dohode o vine a treste (§ 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zák.). V rámci vedenia tohto konania pritom obžalovaný nezískava žiadnu záruku, že mu bude uložený trest vo výmere nižšej, ako je v zákone ustanovená trestná sadzba, pričom vhodnosť konania o vine a treste v konečnom dôsledku posudzuje výhradne prokurátor a nie obvinený. V zmysle ustanovení §§ 231, 232 ods. 1 a nasl. a § 331 a nasl. Tr. por. upravujúcich konanie o dohode o vine a treste môže totiž výhradne prokurátor začať konanie o dohode o vine a treste, iba prokurátor je oprávnený v prípravnom konaní uzavrieť s obvineným dohodu o vine a treste a podať návrh súdu na jej schválenie a súd je oprávnený posudzovať až návrh dohody o vine a treste už uzavretej prokurátorom a obvineným z hľadísk potrebných pre rozhodnutie, či dohodu o vine a treste schváli, neschváli alebo odmietne pre jej neprímeranosť alebo ak ju nepovažuje za spravodlivú. Nie je však oprávnený nariadiť prokurátorovi začať konanie o dohode o vine a treste, ani nahrádzať nesúhlas prokurátora s konaním o dohode o vine a treste.

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti neboli u obžalovaného Z. X. splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., preto odvolacie námietky prokurátorky v tomto smere odvolací súd považoval za opodstatnené. Vzhľadom na právny záver o vine mal totiž okresný súd pri správnom postupe ukladať obžalovanému Z. X. trest odňatia slobody podľa trestnej sadzby ustanovenej v § 323 ods. 2 Tr. zák. § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 51 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/ a § 37 písm. h/ Tr. zák., teda ako trest súhrnný s prihliadnutím na rovnaký pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností - jedna poľahčujúca okolnosť (priznal sa k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval) a jedna priťažujúca okolnosť (spáchal viac trestných činov) a pritom bez použitia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák..

Na základe uvedených dôvodov odvolací súd na podklade dôvodne podaného odvolania prokurátorky podaného v neprospech obžalovaného zrušil podľa § 321 ods.1 písm. d/, ods. 2 Tr.por. napadnutý rozsudok vo výrokoch o uloženom treste odňatia slobody, vrátane uloženia obmedzení, ako aj výrok o uložení skoršieho rozsudku a pochybenie okresného súdu napravil tak, že za splnenia podmienok § 322 ods. 3 Tr. por. sám uložil obžalovanému Z. X. podľa § 323 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 51 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák. a § 37 písm. h/ Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody s probačným dohľadom vo výmere tri roky, podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 51 ods. 2 Tr. zák. výkon uloženého trestu odňatia slobody obžalovanému podmiennečne odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom vo výmere 5 rokov, podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zároveň zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/217/2013, zo dňa 25.novembra 2013, ktorý obžalovaný prevzal dňa 3.decembra 2013 a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.decembra 2013, ako aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad. Podľa § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. obžalovanému uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas skúšobnej doby a podľa § 51 ods. 4 písm. e/ Tr. zák. zároveň aj povinnosť spočívajúcu v príkaze písomne sa poškodenému L. I., nar. XX.XX.XXXX za svoje protiprávne konanie ospravedlniť, pričom výrok o uloženom ochrannom opatrení ostal týmto zrušením nedotknutý. Takto stanovený prísny podmiennečný trest odňatia slobody s probačným dohľadom podľa odvolacieho súdu zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre jeho ukládanie v zmysle § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., konkrétnej miere závažnosti spáchaných trestných činov, vyplývajúcej z ich povahy a spôsobu spáchania, zisteným poľahčujúcim a priťažujúcim okolnostiam, ako aj pomerom obžalovaného a možnosťami jeho nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom uložený súhrnný trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere je dostatočným vyjadrením morálneho odsúdenia obžalovaného spoločnosťou.

Na podklade týchto dôvodov krajský súd o odvolaní prokurátorky okresnej prokuratúry rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.